

ICT, kennis en economie 2012

Statistische bijlage

Deze bijlage bevat enkele tabellen met aanvullend cijfermateriaal behorend bij de publicatie *ICT, kennis en economie 2012*. De tabellen zijn per hoofdstuk geordend. Het betreft 11 tabellen behorend bij de hoofdstukken 2, 5, 7 en 8. Waar mogelijk sluit de nummering van de tabellen in deze bijlage aan op de nummering in de publicatie waartoe deze bijlage behoort.

2 ICT en economie

2.4.3a Gemiddelde jaarlijkse groei im- en export van ICT-goederen, internationaal, 1995–2010

	Export	Import
	%	
Australië	6,8	1,3
België	5,4	4,3
Canada	3,9	1,8
Chili	9,0	16,4
Denemarken	3,5	3,5
Duitsland	5,8	5,4
Estland	12,0	16,9
Finland	2,8	1,3
Frankrijk	4,5	2,0
Griekenland	5,7	7,4
Hong Kong	10,2	11,0
Hongarije	18,7	21,6
Ierland	-1,4	-1,2
IJsland	7,0	17,2
Israël	4,7	8,0
Italië	6,0	2,1
Japan	5,8	0,2
Mexico	10,5	9,6
Nederland	7,7	7,8
Nieuw-Zeeland	3,9	5,3
Noorwegen	4,9	5,6
Oostenrijk	4,9	5,2
Polen	14,9	22,8
Portugal	4,0	2,8
Slovenië	8,1	8,8
Spanje	6,5	4,3
Tsjechië	17,6	27,9
Turkije	12,4	15,9
Verenigd Koninkrijk	2,5	-1,4
Verenigde Staten	5,2	2,8
Zuid-Korea	8,1	7,4
Zweden	5,1	4,6
Zwitserland	3,8	3,7

Bron: OESO, ITCS-database.

2.4.4a Gemiddelde jaarlijkse groei uitvoer van categorieën ICT-diensten, internationaal, 2002–2009

	Communicatie- diensten	Computer- en informatie- diensten	Totaal ICT- diensten
	%		
Oostenrijk	13,3	25,1	18,8
België	12,3	13,0	12,7
Canada	6,4	9,4	8,3
Chili	-0,8	4,2	0,8
Tsjechië	17,3	36,8	28,3
Estland	36,6	33,2	34,9
Finland	4,6	44,7	37,9
Frankrijk	11,7	4,4	9,4
Duitsland	13,5	14,8	14,5
Griekenland	10,3	26,0	16,0
Hongarije	21,2	28,5	26,0
IJsland	25,0	8,1	12,5
Ierland	-4,6	18,3	17,1
Israël	11,1	.	.
Italië	26,9	25,2	26,5
Japan	-1,5	-3,9	-2,9
Zuid-Korea	9,8	41,2	13,1
Luxemburg	25,1	19,4	23,5
Mexico	-13,5	.	.
Nederland	16,7	23,2	20,1
Nieuw-Zeeland	-2,7	7,8	1,7
Noorwegen	9,5	36,3	25,9
Polen	21,5	36,7	28,5
Portugal	16,2	25,0	18,8
Slowakije	22,8	23,9	23,4
Slovenië	25,1	10,1	17,8
Spanje	12,2	13,5	13,1
Zweden	17,2	23,8	22,1
Zwitserland	6,8	.	.
Verenigd Koninkrijk	11,0	9,3	9,9
Verenigde Staten	12,7	9,5	10,8

Bron: OESO, Trade in services database.

2.5.2a Werkzame ICT'ers naar bedrijfstak, 1998–2009¹⁾²⁾

SBI'93	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2009
	<i>aantal (x 1 000)</i>												<i>ICT'ers als % van totale werkzame beroepsbevolking</i>
Totaal werkzame ICT'ers	213	233	261	265	268	265	260	262	251	256	276	273	3,7
Landbouw, bosbouw en visserij	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,2
Delfstoffenwinning	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2,0
Industrie	21	28	22	24	26	27	27	26	23	22	24	21	2,3
Energie- en waterleidingbedrijven	2	2	2	2	3	2	2	2	2	2	3	3	6,3
Bouwnijverheid	2	3	4	3	4	3	4	5	5	4	4	5	0,9
Handel en horeca	24	22	26	23	24	26	18	18	17	15	14	15	1,2
Vervoer, opslag en communicatie	6	5	8	6	6	6	7	7	6	8	6	7	1,7
Telecommunicatie	4	6	10	11	8	9	11	11	9	7	8	8	15,4
Zakelijke dienstverlening	96	99	121	124	123	114	120	126	121	126	141	137	32,0
waarvan:													
Financiële dienstverlening	17	21	21	19	26	24	23	23	21	19	19	19	7,6
Computerservicebureaus	79	78	100	105	97	90	97	103	100	107	121	118	66,0
Overige dienstverlening	35	42	42	47	49	53	49	46	45	50	53	50	1,7
Overheid	17	18	16	20	21	21	20	21	21	21	23	24	4,5

¹⁾ ICT'ers zijn hier gedefinieerd als de SBC-codes 514, 666, 714 en 914.

²⁾ De Standaard Bedrijfsindeling (SBI) is een classificatie van bedrijfstakken die het CBS gebruikt om bedrijven in te delen naar hun hoofdactiviteit. De SBI is vergelijkbaar met de Europees geldende statistische indeling voor economische activiteiten NACE. De NACE-classificatie is weer gebaseerd op de ISIC (International Standard Industrial Classification of all economic activities) van de Verenigde Naties, die over de hele wereld wordt gebruikt.

De NACE is al enige malen gereviseerd. Per 2008 is weer een nieuwe versie van kracht geworden. Het doel van deze revisie is het volgen van technische ontwikkelingen van en structurele veranderingen in de economie (EU-verordening 1893/2006). Hierdoor wordt rekening gehouden met de veranderingen in de (aard van) activiteiten van bedrijven. Opkomende nieuwe activiteiten in de ICT-sector zijn hiervan een voorbeeld. Het CBS sluit aan bij deze NACE-revisie

Bron: CBS, Enquête Beroepsbevolking.

2.5.2a Werkzame ICT'ers naar bedrijfstak, 2008–2010^{1,2)} (slot)

SBI'08	2008	2009	2010	2010
	<i>aantal (x 1 000)</i>			ICT'ers als % van totale werkzame beroeps-bevolking
Totaal werkzame ICT'ers	276	273	283	3,8
Landbouw, bosbouw en visserij	0	0	0	0,2
Winning van delfstoffen	0	0	0	4,3
Industrie	22	20	21	2,5
Productie en distributie van en handel in elektriciteit, aardgas, stoom en gekoelde lucht	3	3	3	7,7
Winning en distributie van water; afval- en afvalwaterbeheer en sanering	0	0	2	4,0
Bouwnijverheid	4	5	4	0,8
Groot- en detailhandel; reparatie van auto's	14	15	15	1,5
Vervoer en opslag	5	6	6	1,8
Logies, maaltijd- en drankverstrekking	0	0	0	0,1
Informatie en communicatie	131	127	134	45,2
waarvan:				
Uitgeverijen, productie en distributie van films en televisieprogramma's; maken en uitgeven van geluidsopnamen, verzorgen en uitzenden van radio- en televisieprogramma's	3	2	2	2,9
Telecommunicatie	8	8	8	15,7
Dienstverlenende activiteiten op het gebied van informatietechnologie, en op het gebied van informatie	120	117	124	67,8
Financiële instellingen	19	19	19	8,1
Verhuur van en handel in onroerend goed	0	2	0	2,0
Advisering, onderzoek en overige specialistische zakelijke dienstverlening	19	17	17	3,2
Verhuur van roerende goederen en overige zakelijke dienstverlening	9	8	8	2,6
Openbaar bestuur, overheidsdiensten en verplichte sociale verzekeringen	23	24	21	3,9
Onderwijs	12	9	10	1,8
Gezondheids- en welzijnszorg	9	11	12	0,9
Cultuur, sport en recreatie	2	0	0	0,9
Overige dienstverlening	3	3	4	2,4
Extraterritoriale organisaties en lichamen	0	0	0	0,0
Onbekend	0	3	2	3,6

¹⁾ ICT'ers zijn hier gedefinieerd als de SBC-codes 514, 666, 714 en 914.

²⁾ De Standaard Bedrijfsindeling (SBI) is een classificatie van bedrijfstakken die het CBS gebruikt om bedrijven in te delen naar hun hoofd-activiteit. De SBI is vergelijkbaar met de Europees geldende statistische indeling voor economische activiteiten NACE. De NACE-classificatie is weer gebaseerd op de ISIC (International Standard Industrial Classification of all economic activities) van de Verenigde Naties, die over de hele wereld wordt gebruikt.

De NACE is al enige malen gerevisieerd. Per 2008 is weer een nieuwe versie van kracht geworden. Het doel van deze revisie is het volgen van technische ontwikkelingen van en structurele veranderingen in de economie (EU-verordening 1893/2006). Hierdoor wordt rekening gehouden met de veranderingen in de (aard van) activiteiten van bedrijven. Opkomende nieuwe activiteiten in de ICT-sector zijn hiervan een voorbeeld. Het CBS sluit aan bij deze NACE-revisie.

Bron: CBS, Enquête Beroepsbevolking.

2.5.2b Werkzame ICT'ers naar achtergrondkenmerken, 1998–2011¹⁾

	Werkzame ICT'ers													Werkzame beroepsbevolking
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2011
<i>aantal (x1 000)</i>														
Totaal	233	261	268	271	267	261	262	251	256	272	268	283	283	7 392
	% van het totale aantal werkzame ICT'ers													% van werkzame beroepsbevolking
Beroepsgroep														
Programmeurs	33	34	37	35	34	32	34	33	33	31	32	30	31	1
Technisch systeemanalisten	6	4	4	4	5	5	4	3	3	3	4	3	4	0
Systeemanalisten	48	47	45	48	49	53	53	53	53	53	52	53	52	2
Informatici	13	15	13	12	12	10	10	11	11	14	14	14	13	1
Positie in werkring														
Werknemers vaste arbeidsrelatie	92	88	86	88	86	87	87	86	85	84	86	82	83	77
Werknemers flexibele arbeidsrelatie	4	4	4	3	3	3	4	4	3	4	3	4	3	8
Zelfstandigen	4	8	9	9	9	10	10	10	12	14	13	14	14	15
Arbeidsduur per week														
12 tot 20 uur	1	1	2	2	2	1	2	2	2	2	2	1	1	10
20 tot 35 uur	10	9	9	11	12	13	14	14	13	13	15	15	14	31
35 uur of meer	89	90	88	86	86	86	85	84	86	87	86	84	84	59
Leeftijd														
15 tot 25 jaar	7	8	8	7	7	6	6	7	7	7	6	6	5	10
25 tot 35 jaar	42	44	41	37	36	34	32	31	29	31	30	28	27	22
35 tot 45 jaar	32	32	33	34	34	35	36	37	37	35	35	35	34	26
45 tot 55 jaar	16	13	13	17	17	20	20	21	21	23	24	23	25	26
55 tot 65 jaar	3	3	3	3	4	5	5	5	7	7	7	8	9	15
Onderwijsniveau														
Basis onderwijs	1	1	1	1	1	0	0	1	1	1	0	1	1	5
Vmbo, mbo 1, avo onderbouw, totaal	5	7	8	6	5	5	6	6	5	5	5	6	6	18
waarvan Vmbo, mbo 1, avo onderbouw	2	2	3	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	11
waarvan avo onderbouw	4	5	5	4	3	3	4	4	3	3	3	3	4	6
Havo, Vwo, Mbo, totaal	41	40	41	40	40	37	39	37	38	37	37	36	37	42
waarvan Havo, Vwo, Mbo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
waarvan mbo 2 en 3	7	7	7	7	7	5	4	5	5	5	5	5	5	14
waarvan mbo 4	17	17	17	17	16	17	20	19	19	18	17	18	19	20
waarvan havo, vwo	17	17	18	15	16	15	14	13	14	14	14	13	14	9
Hbo, Wo bachelor	33	32	31	32	34	35	35	35	35	38	39	37	36	22
Wo master, doctor	20	19	18	19	19	21	19	20	20	20	19	20	19	12
Geslacht														
Man	88	88	88	88	87	89	90	88	88	90	90	90	90	55
Vrouw	12	12	11	11	12	10	11	12	12	12	12	10	10	45
Herkomst														
Autochtonen	85	83	79	79	79	81	82	80	80	82	82	81	81	81
Westerse allochtonen	10	11	11	12	13	12	11	12	12	11	11	11	10	9
Niet-westerse allochtonen	5	6	8	8	7	7	7	8	8	8	8	9	8	9

Bron: CBS, Enquête Beroepsbevolking.

¹⁾ ICT'ers zijn hier gedefinieerd als de SBC-codes 514, 666, 714 en 914.

5 ICT-gebruik van bedrijven

5.3.3a Bedrijven met aanleiding om elektronisch contact met overheden te beperken, 2010¹⁾

	% van bedrijven
Totaal	4
Bedrijfstak	
Industrie	3
Energiebedrijven; winning en distributie van water; afvalverwerking	4
Bouwnijverheid	3
Groot- en detailhandel; reparatie van auto's	5
Vervoer en opslag	5
Logies-, maaltijd- en drankverstreking	4
Informatie en communicatie	5
Financiële instellingen	2
Verhuur van en handel in onroerend goed	4
Advisering, onderzoek en overige specialistische zakelijke dienstverlening	5
waarvan Researchinstellingen	5
Verhuur van roerende goederen en overige zakelijke dienstverlening	4
Gezondheids- en welzijnzorg	5
Bedrijfsomvang	
10 tot 20 werkzame personen	4
20 tot 50 werkzame personen	4
50 tot 100 werkzame personen	3
100 tot 250 werkzame personen	4
250 tot 500 werkzame personen	5
500 of meer werkzame personen	7

Bron: CBS, ICT-gebruik bedrijven 2010.

¹⁾ Bedrijven met tien of meer werkzame personen.

5.6.2a Bedrijven en toekenning belang van ICT bij innovatie, naar bedrijfsomvang, 2010¹⁾

	Productinnovatoren				Procesinnovatoren			
	Zeer belangrijk	Belangrijk	Enigszins belangrijk	On-belangrijk	Zeer belangrijk	Belangrijk	Enigszins belangrijk	On-belangrijk
<i>% van betreffende innovatoren</i>								
10 tot 20 werkzame personen	35	31	22	12	36	44	18	2
20 tot 50 werkzame personen	33	35	18	14	39	43	14	4
50 tot 100 werkzame personen	31	36	23	10	35	48	15	3
100 tot 250 werkzame personen	32	37	18	13	41	47	11	1
250 tot 500 werkzame personen	39	32	22	6	42	43	12	3
500 of meer werkzame personen	39	41	15	5	46	46	7	1
<hr/>								
	Organisatie-innovatoren				Marketinginnovatoren			
	Zeer belangrijk	Belangrijk	Enigszins belangrijk	On-belangrijk	Zeer belangrijk	Belangrijk	Enigszins belangrijk	On-belangrijk
<i>% van betreffende innovatoren</i>								
10 tot 20 werkzame personen	24	36	29	11	34	40	21	5
20 tot 50 werkzame personen	22	38	28	11	30	37	30	4
50 tot 100 werkzame personen	19	47	25	9	26	48	20	7
100 tot 250 werkzame personen	16	46	27	11	21	47	25	8
250 tot 500 werkzame personen	17	46	29	8	21	49	25	4
500 of meer werkzame personen	22	43	26	9	24	45	28	3

Bron: CBS, ICT-gebruik bedrijven 2010.

¹⁾ Bedrijven met tien of meer werkzame personen.

5.6.3a Bedrijven en toekenning belang van ICT bij innovatie, naar bedrijfstak, 2010¹⁾

	Productinnovatie				Procesinnovatie			
	Zeer belang- rijk	Belang- rijk	Enigszins belang- rijk	On- belang- rijk	Zeer belang- rijk	Belang- rijk	Enigszins belang- rijk	On- belang- rijk
<i>% van betreffende innovatoren</i>								
Industrie	17	32	32	18	26	45	23	5
Energiebedrijven; winning en distributie van water; afvalverwerking	24	49	12	15	36	31	20	12
Bouwnijverheid	13	34	36	16	24	42	27	7
Groot- en detailhandel; reparatie van auto's	31	34	18	17	32	53	13	3
Vervoer en opslag	39	41	15	5	48	40	11	1
Logies-, maaltijd- en drankverstrekking	16	53	13	18	52	36	12	1
Informatie en communicatie	75	16	8	1	59	36	5	0
Financiële instellingen	69	23	8	0	47	44	9	0
Verhuur van en handel in onroerend goed	31	43	18	8	54	45	2	0
Advisering, onderzoek en overige specialistische zakelijke dienstverlening	45	40	12	4	50	39	10	1
waarvan Researchinstellingen	44	39	12	5	44	49	2	6
Verhuur van roerende goederen en overige zakelijke dienstverlening	44	34	16	6	50	43	6	1
Gezondheids- en welzijnzorg	39	43	15	3	42	46	12	1
<hr/>								
	Organisatie-innovatie				Marketinginnovatie			
	Zeer belang- rijk	Belang- rijk	Enigszins belang- rijk	On- belang- rijk	Zeer belang- rijk	Belang- rijk	Enigszins belang- rijk	On- belang- rijk
<i>% van betreffende innovatoren</i>								
Industrie	15	40	31	13	17	46	29	8
Energiebedrijven; winning en distributie van water; afvalverwerking	17	31	39	13	19	45	28	8
Bouwnijverheid	16	28	42	14	6	46	40	8
Groot- en detailhandel; reparatie van auto's	26	38	30	7	35	37	24	4
Vervoer en opslag	20	50	24	6	27	57	16	0
Logies-, maaltijd- en drankverstrekking	14	50	20	16	25	31	34	10
Informatie en communicatie	30	37	18	15	52	35	11	2
Financiële instellingen	19	44	28	8	32	37	23	9
Verhuur van en handel in onroerend goed	8	52	23	17	19	57	20	4
Advisering, onderzoek en overige specialistische zakelijke dienstverlening	24	46	23	8	31	39	25	5
waarvan Researchinstellingen	19	45	29	7	13	51	20	16
Verhuur van roerende goederen en overige zakelijke dienstverlening	18	43	25	13	28	51	16	4
Gezondheids- en welzijnzorg	25	41	23	12	27	43	29	1

Bron: CBS, ICT-gebruik bedrijven 2010.

¹⁾ Bedrijven met tien of meer werkzame personen.

7 R&D en patenten

7.1.4a R&D-bedrijven, -uitgaven en -personeel naar sector en bedrijfsgrootte¹⁾²⁾

	1995		2000		2005		2006	
	<i>aantal</i>	<i>% van totaal</i>	<i>aantal</i>	<i>% van totaal</i>	<i>aantal</i>	<i>% van totaal</i>	<i>aantal</i>	<i>% van totaal</i>
R&D-bedrijven	2 336	100	3 837	100	3 698	100	3 434	100
Industrie	1 853	79	1 945	51	1 964	53	1 746	51
Diensten	346	15	1 572	41	1 544	42	1 530	45
Overig	137	6	320	8	190	5	158	5
10 tot 50 werkzame personen	741	32	1 990	52	2 037	55	1 841	54
50 tot 250 werkzame personen	1 091	47	1 172	31	1 217	33	1 151	34
250 of meer werkzame personen	505	22	675	18	444	12	441	13
	<i>mln euro</i>	<i>% van totaal</i>	<i>mln euro</i>	<i>% van totaal</i>	<i>mln euro</i>	<i>% van totaal</i>	<i>mln euro</i>	<i>% van totaal</i>
R&D-uitgaven	3 132	100	4 457	100	5 169	100	5 480	100
Industrie	2 584	83	3 385	76	3 989	77	4 094	75
Diensten	360	11	877	20	977	19	1 200	22
Overig	188	6	195	4	204	4	186	3
10 tot 50 werkzame personen	105	3	265	6	466	9	421	8
50 tot 250 werkzame personen	427	14	590	13	935	18	992	18
250 of meer werkzame personen	2 600	83	3 602	81	3 769	73	4 068	74
	<i>aantal fte</i>	<i>% van totaal</i>	<i>aantal fte</i>	<i>% van totaal</i>	<i>aantal fte</i>	<i>% van totaal</i>	<i>aantal fte</i>	<i>% van totaal</i>
R&D-personeel	37 817	100	47 509	100	48 587	100	52 841	100
Industrie	30 658	81	33 292	70	33 546	69	33 533	63
Diensten	5 203	14	12 053	25	13 317	27	16 765	32
Overig	1 956	5	2 164	5	1 724	4	2 543	5
10 tot 50 werkzame personen	1 970	5	6 071	13	8 755	18	8 694	16
50 tot 250 werkzame personen	6 826	18	8 293	17	11 079	23	14 356	27
250 of meer werkzame personen	29 020	77	33 145	70	28 753	59	29 791	56

¹⁾ De indeling naar sector is vanaf 2008 volgens de standaardbedrijfsindeling (SBI) 2008. Voor eerdere jaren geldt de classificatie SBI 1993.

²⁾ Voor 2000: bedrijfsgrootte-indeling op basis van het aantal werknemers (10 tot 50 werknemers; 50 tot 200 werknemers; 200 of meer werknemers).

Bron: CBS, R&D-enquêtes.

7.1.4a R&D-bedrijven, -uitgaven en -personeel naar sector en bedrijfsgrootte¹⁾²⁾ (slot)

	2007		2008		2009		2010	
	<i>aantal</i>	<i>% van totaal</i>	<i>aantal</i>	<i>% van totaal</i>	<i>aantal</i>	<i>% van totaal</i>	<i>aantal</i>	<i>% van totaal</i>
R&D-bedrijven	2 676	100	3 186	100	2 471	100	4 603	100
Industrie	1 441	54	1 645	52	1 367	55	1 907	41
Diensten	1 125	42	1 358	43	978	40	2 329	51
Overig	110	4	183	6	127	5	367	8
10 tot 50 werkzame personen	1 356	51	1 737	55	1 199	49	2 755	60
50 tot 250 werkzame personen	903	34	1 052	33	948	38	1 392	30
250 of meer werkzame personen	417	16	396	12	324	13	456	10
	<i>mln euro</i>	<i>% van totaal</i>	<i>mln euro</i>	<i>% van totaal</i>	<i>mln euro</i>	<i>% van totaal</i>	<i>mln euro</i>	<i>% van totaal</i>
R&D-uitgaven	5 495	100	5 263	100	4 900	100	5 218	100
Industrie	4 010	73	3 758	71	3 555	73	3 541	68
Diensten	1 284	23	1 307	25	1 137	23	1 483	28
Overig	201	4	198	4	208	4	195	4
10 tot 50 werkzame personen	380	7	390	7	411	8	542	10
50 tot 250 werkzame personen	856	16	862	16	945	19	1 110	21
250 of meer werkzame personen	4 259	78	4 012	76	3 543	72	3 566	68
	<i>aantal fte</i>	<i>% van totaal</i>	<i>aantal fte</i>	<i>% van totaal</i>	<i>aantal fte</i>	<i>% van totaal</i>	<i>aantal fte</i>	<i>% van totaal</i>
R&D-personeel	49 246	100	48 019	100	42 336	100	54 139	100
Industrie	31 584	64	31 760	66	28 590	68	31 522	58
Diensten	15 419	31	14 369	30	12 231	29	20 522	38
Overig	2 243	5	1 890	4	1 515	4	2 095	4
10 tot 50 werkzame personen	6 628	13	7 496	16	5 435	13	10 467	19
50 tot 250 werkzame personen	10 332	21	10 647	22	10 339	24	13 770	25
250 of meer werkzame personen	32 287	66	29 877	62	26 562	63	29 903	55

¹⁾ De indeling naar sector is vanaf 2008 volgens de standaardbedrijfsindeling (SBI) 2008. Voor eerdere jaren geldt de classificatie SBI 1993.

²⁾ Voor 2000: bedrijfsgrootte-indeling op basis van het aantal werknemers (10 tot 50 werknemers; 50 tot 200 werknemers; 200 of meer werknemers).

Bron: CBS, R&D-enquêtes.

7.2.1a Nederlandse patentaanvragen bij het EPO, naar bedrijfsomvang, 2008¹⁾

	Ondernemingen met een patentaanvraag	Patentaanvragen bij het EPO
<i>aantal</i>		
0 werknemers	53	71
0 tot 2 werknemers	109	142
2 tot 5 werknemers	82	98
5 tot 10 werknemers	77	96
10 tot 20 werknemers	65	95
20 tot 50 werknemers	81	123
50 tot 100 werknemers	64	150
100 tot 200 werknemers	68	119
200 tot 500 werknemers	72	427
500 of meer werknemers	121	3 055
Onbekend ²⁾	.	86
Totaal	792	4 460

Bron: CBS.

¹⁾ Voorlopige cijfers.

²⁾ De bedrijfsomvang van de ondernemingen die een patentaanvraag hebben ingediend is niet bekend omdat de patentaanvraag niet aan een onderneming gekoppeld kon worden. Dit betreft bijvoorbeeld aanvragen van personen.

8 Capita selecta

8.1.2a Bedrijven met cursussen naar economische activiteit en grootteklasse, 2010

	Bedrijven met cursussen	Werknemers met cursussen			Uitgaven aan cursussen ¹⁾	
		Totaal	Mannen	Vrouwen	Per werknemer	Per deelnemer
	%				euro	
Totaal	69	39	40	37	460	1 190
Bedrijfstak						
Nijverheid (geen bouw) en energie	69	39	40	37	520	1 330
Delfstoffenwinning	81	57	59	44	1 160	2 060
Voedings- en genotmiddelenindustrie	60	35	36	33	400	1 140
Textiel- en lederindustrie	59	26	28	24	200	770
Hout-, meubel- en overige industrie	71	34	34	33	470	1 380
Papierindustrie, uitgeverijen en drukkerijen	64	32	33	28	300	950
Chemische en farmaceutische industrie	73	53	51	57	640	1 220
Aardolie-, rubber- en kunststofindustrie	75	48	51	30	530	1 110
Bouwmaterialenindustrie	62	39	41	25	400	1 030
Basismetaal- en metaalproductenindustrie	67	32	32	24	360	1 140
Elektrotechnische industrie	73	38	39	34	540	1 430
Transportmiddelenindustrie	72	42	43	33	370	900
Energie- en waterbedrijven	87	62	61	66	1 200	1 950
Bouwnijverheid	76	40	42	23	500	1 230
Handel, vervoer en horeca	62	34	34	34	260	760
Autohandel en -reparatie	72	36	38	23	360	1 020
Groothandel en handelsbemiddeling	59	32	31	33	250	790
Detailhandel (niet auto's)	68	33	30	35	130	400
Vervoer en opslag	69	42	42	43	520	1 220
Horeca	46	24	23	25	70	310
Dienstverlening en cultuur, sport, recreatie	74	42	44	40	610	1 430
Informatie en communicatie	70	52	53	50	520	1 000
Financiële instellingen	77	51	57	45	1 340	2 620
Verhuur van en handel in onroerend goed	72	55	56	53	740	1 350
Specialistische zakelijke diensten	88	48	51	45	760	1 570
Verhuur en overige zakelijke diensten	62	27	30	23	210	770
Cultuur, sport en recreatie	82	50	42	57	410	820
Overige dienstverlening	63	45	44	45	530	1 190
ICT-sector ²⁾	71	48	49	44	490	1 020
Bedrijfsomvang						
10 tot 50 werknemers	64	29	28	31	300	1 040
50 tot 250 werknemers	85	35	36	32	360	1 030
250 of meer werknemers	94	45	47	41	580	1 310
Innovatoren	81	46	45	48	560	1 220
Niet-innovatoren	68	37	38	34	440	1 180

¹⁾ Exclusief gederfde arbeidstijd.

²⁾ De ICT-sector bevat een aantal activiteiten die onder verschillende SBI-groepen vallen. Een omschrijving van de ICT-sector is opgenomen in paragraaf 2.2 van de publicatie waartoe deze bijlage behoort.

Bron: CBS, Onderzoek Bedrijfsopleidingen 2010.

8.1.9a Cursussen bij innovatoren naar bedrijfstak en bedrijfsomvang, 2010

	Bedrijven met cursussen		Uitgaven per deelnemer	
	Innovatoren	Niet-innovatoren	Innovatoren	Niet-innovatoren
	% van bedrijven		euro	
Totaal	81	68	1 220	1 180
Bedrijfstak				
Nijverheid (geen bouw) en energie	80	67	1 330	1 320
Delfstoffenwinning	100	80	1 690	2 070
Voedings- en genotmiddelenindustrie	64	59	1 050	1 170
Textiel- en lederindustrie	79	56	640	830
Hout-, meubel- en overige industrie	90	68	700	1 550
Papierindustrie, uitgeverijen en drukkerijen	70	63	1 100	880
Chemische en farmaceutische industrie	67	75	1 070	1 280
Aardolie-, rubber- en kunststofindustrie	82	73	1 010	1 150
Bouwmaterialenindustrie	50	65	2 600	800
Basismetaal- en metaalproductenindustrie	92	61	1 650	890
Elektrotechnische industrie	87	71	1 650	1 280
Transportmiddelenindustrie	64	74	1 270	680
Energie- en waterbedrijven	98	85	2 500	1 890
Bouwnijverheid	100	76	1 310	1 230
Handel, vervoer en horeca	79	61	1 000	670
Autohandel en -reparatie	100	70	1 220	1 000
Groothandel en handelsbemiddeling	79	58	600	850
Detailhandel (niet auto's)	53	69	300	450
Vervoer en opslag	69	69	2 180	790
Horeca	92	42	290	310
Dienstverlening en cultuur, sport, recreatie	81	73	1 310	1 470
Informatie en communicatie	93	62	890	1 030
Financiële instellingen	81	76	2 100	2 870
Verhuur en handel van onroerend goed	100	72	1 590	1 340
Specialistische zakelijke diensten	100	88	1 670	1 540
Verhuur en overige zakelijke diensten	66	61	480	890
Cultuur, sport en recreatie	70	84	750	840
Overige dienstverlening	42	64	2 470	1 050
ICT-sector ²⁾	97	63	950	1 050
Bedrijfsomvang				
10 tot 50 werknemers	72	63	770	1 070
50 tot 250 werknemers	99	83	1 130	1 010
250 of meer werknemers	98	93	1 280	1 320

¹⁾ Exclusief gederfde arbeidstijd.

²⁾ De ICT-sector bevat een aantal activiteiten die onder verschillende SBI-groepen vallen. Een omschrijving van de ICT-sector is opgenomen in paragraaf 2.2 van de publicatie waartoe deze bijlage behoort.

Bron: CBS, Onderzoek Bedrijfsopleidingen 2010.